

Stručni rad

UČIONICA U PRIRODI

Antonija Seliškar

Osnovna škola Koseze, Ledarska 23, 1000 Ljubljana

Sažetak

U našoj školi godinama se odvijao projekt pod nazivom EKO ŠKOLA NAČIN ŽIVOTA, u kojemu sam i aktivno sudjelovala. Na kraju projekta odlučila sam da ću nastaviti sa započetim radom i da ću redovito koristiti znanja stečena u okviru projekta. Tako sam se ove školske godine uključila u projekt APOLE - avanturistička igra i učenje u prirodi. Svrha mog rada je u rad uključiti što veći broj učitelja i učenika različite dobi, planirati, promatrati, istraživati i brinuti se o urednosti školskog vrta te o urednom i čistom okolišu. Svaki učitelj stvara svoj koncept kako će školski vrt uključiti u svoj pedagoški rad. Neki aktivno sudjeluju, drugi koriste vrt za obogaćenje učenja i bolju povezanost s prirodom. Ja osobno pripremam okvirni plan kojega ću realizirati tijekom cijele školske godine. Teme su vezane za ekološki odgoj. A zato što jako volim raditi u prirodi, mogu se povezati s likovnom ili glazbenom umjetnošću, kao i s engleskim jezikom. Rad se odvija tijekom cijele školske godine i uključuje učitelje i učenike od 1. do 9. razreda. Učenici vole surađivati, družiti se, zabavljati se i uživati u radu.

Ključne riječi: učionica u prirodi, učenici, sudjelovanje, čisti okoliš

1. Uvod

Projekt EKO ŠKOLA NAČIN ŽIVOTA bio je međunarodni projekt koji je planirao i u osnovne i srednje škole integrirao odgoj i obrazovanje o okolišu. Osnovna svrha projekta nije bila samo podizanje svijesti kod mladih, već se u obrazovni program, uz znanje o okolišu, nastojalo realizirati poseban odgojni program o okolišu i za dobrobit okoliša.

Glavni ciljevi koje danas nastojim ostvariti su

- provoditi što više vremena u prirodi,
- učiti u prirodi o samoj prirodi
- upoznati se s prirodnim zakonima u različitim godišnjim dobima
- poboljšati kvalitetu učenja i dobrobit učenika
- ponuditi raznolikiji raspon senzornog učenja
- realizaciju nastavnih ciljeva na otvorenom
- uzgajanje zdrave, organske hrane u školskom vrtu
- proizvodi koji će se nuditi na novogodišnjoj tržnici – čajevi
- proizvode ponuditi u školskoj kuhinji
- učenike naučiti suradnji, kako međusobnoj, tako i među učenicima različitih starosti
- odgovoran odnos djece prema prirodi

Na kraju aktivnosti očekujem zadovoljnijeg učenika i opuštenijeg učitelja.

PLAN RADA ZA UČIONICU U PRIRODI

RUJAN	Obilazak školskog vrta <ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje s gredicama. - Upoznavanje s gredicom za povrće, začinskim biljem, komposterom, voćkama. - Navikavanje na pozitivan odnos prema povrću s kojim se hranimo. - Uređenje gredica i ruža. - Branje sjemenja suncokreta. - Priprema ukrasnih bundeva.
LISTOPAD	Pregled vrta i prepoznavanje promjena; zašto tijekom jeseni uređujemo gredice i što se može saditi. <ul style="list-style-type: none"> - Branje i sušenje biljaka. - Pripremamo bundeve za noć vještica.
STUDENI	Uređivanje voćki koje su olistale – možemo li ih još prepoznati. <ul style="list-style-type: none"> - Priprema bilja za eko tržnicu.
PROSINAC	Hranjenje ptica u našem vrtu sjemenjem suncokreta - zašto su ptice korisne. <ul style="list-style-type: none"> - Prodaja biljaka.
SIJEČANJ	Posjet botaničkom vrtu s manjom grupom djece; tijekom popodneva Skuhamo i popijemo čaj od domaćeg bilja
VELJAČA	Priroda se polako budi i dani već postaju malo duži; svjetlo je važno za biljke.
OŽUJAK	Uzgajamo nekoliko sadnica koje ćemo kasnije posaditi u školskom vrtu.
TRAVANJ	Kako vrt pripremamo za novu sjetvu ili sadnju. <ul style="list-style-type: none"> - Obrezivanje ruža i grmlja.
SVIBANJ	Napravit ćemo sirup od bazge od školske bazge. <ul style="list-style-type: none"> - Uređivanje vrta. - Salata za školsku kuhinju.
LIPANJ	- Brinemo se za vrt, zalijevanje, plijevljenje

2. Središnji dio

Odlučila sam predavati o prirodi u prirodi jer ovaj rad donosi puno novih ideja, kako dodatno obogatiti nastavu, te učenicima pomaže u izgradnji emocionalnog odnosa prema mogućnostima okoliša i poštivanju prirodnih resursa. U današnje vrijeme sve više djece previše slobodnog vremena provodi za računalima i na mobitelima, ali premalo u prirodi i u igri s vršnjacima. Vrt je jedno od rijetkih okoliša u kojemu učenici u prirodi uče o prirodi, a ujedno se uče o međusobnom povezivanju i suradnji. Kao odgovorna osoba i učiteljica učenike nastojim poticati na poštovanje prirode i njezino očuvanje. U našoj školi 2018. godine započeli smo s našim programom učionice u prirodi. Prije svega, odabrali smo prikladno mjesto gdje postoji mogućnost da se uredi školski vrt, da ima dovoljno mjesta za igru učenika te da se učionica u prirodi, u svakom trenutku, može nadograditi. Odlučili smo se za travnatu površinu uz školsko igralište.. Za pomoć oko radova zamolili smo domare koji su se ljubazno odazvali na poziv. Uredili su dvije gredice veličine 3 puta 2 metra. Nakon postavljanja gredica, započeli smo s uređivanjem.

Slika 1: Gredice s kompostom

Na pedagoškom skupu predstavila sam školski vrt i upoznala učitelje s planom rada, glavnim ciljevima i željom za uključivanjem učenika različitih uzrasta. Učenici su se odazvali na poziv i obećali da će sudjelovati u programu. U rad su se uključili učenici i učitelji različitih razreda. Stariji učenici uredili su zemlju i pripremili gredice. Budući da su se radovi započeli u rujnu, posadili smo malo trajnog bilja i maline. Kasnije smo uz vrt postavili i kompost u koji su učenici bacali ljuške od jaja, kore od banane – otpatke od marende. U proljeće su učenici nižih razreda sadili grah, bundeve, salatu, suncokret...a potom promatrali rast i razvoj biljaka. Druženje uz gredice uvijek je ugodno i poučno. Biljke u vrtu opremili smo slovenskim i engleskim nazivima, tako da se nastava engleskog jezika može održavati i u vrtu. S učenicima viših razreda uredili smo spiralnu gredicu za začinsko bilje. Zrelo i ubrano bilje sušilo se i slagalo tijekom cijele godine, pakiralo

u male torbice i prodavalo na novogodišnjoj tržnici. Učenici su se sami pobrinuli za prodaju, a sva zarada išla je u školski fond.

Slika 2: Gredica s domaćim biljkama

Slika 3: Biljke se suše

Učenici dolaze u vrt kako bi se upoznali s osnovnim zakonima prirode, pratili rast i razvoj biljaka, promatrali životinje koje susrećemo u vrtu i na obližnjoj livadi te se družili među generacijama. U zimskom razdoblju radimo kolače za ptičice, a učenici viših razreda su na predavanjima iz tehničke kulture izradili jednostavan vrtni namještaj od paleta. Na travnjaku smo posadili nekoliko stabala koja će djeci eventualno praviti hlad dok se igraju ili uče nove vještine. Na travnatom površinskom sloju stoji i kućica. U proljetnom razdoblju cvijeta bazga. Cvjetovi opojno mirišu, beremo ih uz pomoć domara i zatim proizvodimo sirup od bazge. Sirup smo pretočili u boce, a učenici su ih ukasili etiketama koje su sami izradili. Dio sirupa donirali smo obližnjem vrtiću s kojim surađujemo, a ostatak smo popili sami.

Slika 4: Branje cvijeća od bazge

Slika 5: Sirup od bazge

Najveća novost su ruže po imenu Ljubljana koje smo dobili na dar od Botaničkog vrta u Ljubljani gdje sam pohađala tečaj rezidbe. Ruže sa svojim cvijećem uljepšavaju školski okoliš.

Slika 6: Biljke

Slika 7: Cvjetanje ruža Ljubljana

3. Zaključak

U slovenskim školama sve je više interesa za učenje u prirodi i sve je više školskih vrtova. Izvrsno su pomagalo u nastavi, ali ujedno uljepšavaju školsko okruženje i na kraju, ali ne manje važno, povezuju učenike. Ova činjenica je izuzetno ohrabrujuća, jer znamo da se danas djeca premalo druže, a interes za prirodu je sve manji. Djeca stalno hodaju s mobitelima u rukama, ali zanemaruju sve ljepote prirode. Školskim vrtom učenike približavam prirodi jer su radom u vrtu direktno povezani sa zemljom. Želim naučiti učenike da poštuju prirodu, jer svi ovisimo o njoj. Svojim sudjelovanjem u projektu APOLE dodatno ću unaprijediti svoj rad, jer zahtijeva rad u prirodi barem jednom tjedno. U tu svrhu kupili smo sklopive stolove i stolice, kako bi učenici tijekom rada mogli koristiti bilježnice i olovke. U budućnosti očekujemo izgradnju nadstrešnice koja će poslužiti kao prava učionica u prirodi. Učiti i raditi u prirodi uvijek je ugodno, jer priroda nas uči, veseli i obogaćuje.

4. Literatura

Sve slike od 1 do 7: Antonija Seliškar (vlastita arhiva)